

nok til at forarbejde. Det er den eneste Grund, men den kan ingen Betydning have for „Lolland“, den har kjøbt en hel Del Sord, og den har sikket sig, at den kan avle de fleste Røer selv, saa den kan ikke tænke paa at faae nogen Begunstigelse af den Grund, at den skulde mangle Røer. Jeg tror heller ikke, at det er saa heldigt, om en Del af vore bedste Jorder skulde blive henlagte til saadanne Sukkerfabriker. Jeg tror, vi have store Eiendomme nok her i Landet, og det kunde maaske være fuldt saa gavnligt, om vi havde knap saa mange store Eiendomme, som vi nu have. Jeg skal ganske vist indrømme, at vore store Eiendomme ogsaa have været til Gavn, og at det vistnok ikke vilde være et Gode, om vi ikke havde nogen af dem (En Stemme: Hvorfor ikke det?). Jeg tror, at der skal være Nogen, som kan gaa i Spidsen for Landvæsenets Udviikling, og det tror jeg, at de større Eiendomsbesiddere bedre kunne gjøre end de smaa. Det forekommer mig heller ikke, at det er saa ganske heldigt med Hensyn til de Fabriker, som ligge ved Odense, at de ere anlagte ved saa stor en By; dels ere Jorderne en hel Del dyrere i Nærheden af Kjøbstaden, og dels er Arbeidskraften i Reglen dyrere i Byerne; thi det koster Mere at leve i Byerne, og sølgelig maa der ogsaa gives større Arbeidsløn. Naar vi derfor skulle understøtte en Fabrik som Fabrikken ved Odense, saa tror jeg, at den bedre vilde kunne staa sig, naar den laa et godt Stykke fra en saadan stor By. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) søgte at godtgjøre igaar, at Fabrikerne i Sverrig ikke kunde bestaa, og som en af Grundene angav han, at en af Sukkerfabrikerne var brændt, og det hørte vi ogsaa idag af det ærede Medlem fra Nørre-Sundby. Jeg hentaftede da en Yttring og sagde til ham, at det var sidste Aar, Fabrikken var brændt; det tog det ærede Medlem meget ilde op, idet han ansøgte, at jeg jo kunde faae Ordet senere, men jeg hentaftede denne Yttring, fordi jeg vilde give ham Leilighed til at bevise, at det netop var det, der var Skyld i, at Sukkerfabrikerne i Sverrig ikke flode paa nogen god Fod. Dette undlod imidlertid det ærede Medlem, og jeg veed nu ikke, om det maaske var, fordi han ikke havde nogen virkelig Grund at fremføre. — Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) udtalte sig om Loven af 1873 og sagde, at det var et Misgreb, nemlig for dem, som vilde have Tolden afflasket paa Sukker. Jeg tror, at det ærede Medlem tog fuldstændig feil; thi hvis dette Lovforslag ikke var blevet vedtaget, saa havde Sukkerfabrikerne faaet Beskyttelse, og det vilde have bevirket, at en Del flere Sukkerfabriker vare bleve oprettede her i Landet. Jeg har da i det Mindste hørt Tale om, at der ogsaa var andre Steber, hvor man tænkte paa at oprette en saadan Fabrik, og vi vilde da maaske have fristet dem ind paa en Vej, hvor disse

Fabriker ikke havde kunnet bestaa senere hen. Naar vi da senere vare komne med et Forslag om at nedsætte Suktertolden eller ganske at afflasse den, hvilket Namaskrig vilde der da ikke være blevet veist! Man vilde sige: nu vil man ødelægge Sukkerfabrikerne, man vilde sige: hvilken Stade vilde det ikke være for Arbejderne, hvis vi nedsætte disse Sukkerfabriker! Man vil saaledes se, at Loven af 1873 i Grunden vil gaae os til, at vi maaske senere kunne komme bort fra Toldbeskatningen paa Sukker. — Det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Steenstrup) udtalte sig ogsaa om, at de Folk, der vare berejste og som søgte Oplysning i Literaturen, om Sukkerindustrien, vare for dem. Ja, vi Andre ere ogsaa for den paa en Maade. Det vil sige, naar Fabrikerne kunne bestaa ved deres egen Virksomhed, men ikke naar vi skulle støtte dem af Statskassen. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) mente, at vi skulde give dem Penge mod usikkert Pant, altsaa med Risiko. Jeg tror, at det nu er stet saa tidt ogsaa forhen, at man saaledes har laant af Statskassen mod Risiko paa denne Maade, og det vil vistnok ogsaa her vise sig, at der ikke er Mange, der have Tanke om, at vi faae Pengene tilbage igen. Jeg synes nu ikke, det er nogen Ubefaling for Sukkerfabrikerne, om hvilke man paastaar, at de kunne give saa store Indtagter, at det viser sig, at de saa hastigt ere komne i Forlegenhed for Penge. Hvis der var Saa om, at disse Fabriker kunde bestaa, og de vilde kunne give et stort Udbytte i Fremtiden, er jeg overbevist om, at der vilde være Pengemænd nok i Landet, der vilde støtte disse Sukkerfabriker, for at de senere kunde faae det store Udbytte, som det ærede Medlem fra Nørre-Sundby (Zuel) har ment, at der vil komme ud af dem. Nu siger man: skulle vi ikke støtte dem paa denne Maade, for at det kan blive klart for os, om Sukkerproduktionen kan trives her tillands? Served kommer jeg til at mindes, hvad der passerede her i Thinget i forrige Eder. Engang vare Kjøbstæderne komne i Tanke om, at de ikke kunde bestaa, men at de skulde ophjælpes paa det øvrige Lands Bekostning, og det blev foreslaet at nedsætte en Kommission for at faae undersøgt, hvad der kunde gjøres for Kjøbstæderne, og der blev forlangt Penge til at nedsætte en saadan Kommission for. Saa var der et Medlem, der sagde, at han egentlig ikke fandt det heldigt at gaa ind paa Bevilgelsen af disse Penge; men hvis Kommissionen kunde overbevise Kjøbstadbefolkningen om, at den ikke led nogen Uret, saa mente han, at disse Penge vare godt anvendte. Jeg veed nu ikke, om det er Mening, at det skulde være rigtigt at give en saa stor Sum Penge af Statskassen — jeg betragter dem nemlig som givne, thi naar de skulle have dem som et risikabelt Laan, maa vi helst gjøre Regning paa, at vi ikke faae dem tilbage igen — for at vise Altiethaverne eller Be-